

Cuprins

I. <i>Marea Strămutare</i>	5
II. <i>În lumea lui Osmonde</i>	37
III. <i>Gaia de Lynden</i>	67
IV. <i>Pandemoniul „husarilor“</i>	101
V. <i>Metapraxie</i>	143
VI. <i>Călătoria spre Mo și Rana</i>	181
VII. <i>În ceasul trecerii</i>	217
VIII. <i>Trecerea frontierei</i>	235

Andreï Makine

Dincolo de frontiere

Traducere din limba franceză și note
de Daniel Nicolescu

POLIROM
2020

Conținutul folderelor a fost parțial suprimat, ceea ce dă acestor arhive un aspect sacadat.

...În decembrie 1940, Hitler își trimite la gazare verișoara, schizofrenică, la Hartheim, centrul de eutanasiere pentru handicapații mintal... Bernays, inventator al propagandei și nepot al lui Freud, îl inspiră pe Goebbels... Freud îi trimite cărțile sale lui Mussolini, omul pe care Churchill îl admiră... Himmler întocmește un dosar despre Hitler și, în 4 august 1942, însărcinează Gestapoul să ancheteze originile Führerului. Bunica lui Hitler fusese angajată ca servitoare la Rothschild, în Viena. O legătură stăpân-slugă: tatăl lui Hitler, Alois, este fiul unui Rothschild...

Tendința ideologică a notițelor e confuză: Hitler care, logic, ar fi trebuit să apară preamărit, nu e pus într-o lumină favorabilă. În 1914, un medic îl consideră inapt pentru serviciul militar: piept scobit, sechele ale unei boli de plămâni. Adolf nu are decât un singur testicul, nici urmă de al doilea în scrot ori în regiunea inghinală. Sifilis luat de la o prostituată evreică – de unde și antisemitismul lui? Cu toate astea, cea care îl susține

e comunitatea evreiască. Isidor Neumann vinde desenele tânărului nevoiaș, scoțându-l din mizerie...

Îmi închipui discuțiile înverșunate dintre „husari”: maurrasieni¹ germanofobi împotriva admiratorilor celui de-al Treilea Reich.

Se străduiau să demonstreze că eforturile îndelungate de subminare pregătiseră toate relele de azi. Imigrația? Roger Vailland o invoca de prin anii '20: „Popoarele din colonii îi vor masakra pe coloniști, pe soldați și pe misionari, și vor veni să asuprească Europa. Fraternizăm cu voi, dragi negri, vă dorim să ajungeți curând la Paris și să vă lăsați în voia acelui joc al caznelor pe care îl stăpâniți atât de bine. Pătrunși de înflăcărata bucurie a trădării, vă vom deschide larg toate porțile!”.

Sau aici, o notă a lui Coudenhove-Kalergi² despre metisaj: „Nobilul om al viitorului nu va fi nici feudal, nici evreu, nici burghez, nici proletar: va fi sintetic. Doar prin împreunarea cu vârfurile europenității ne-evreiești, elementul evreiesc al nobilimii viitorului își va atinge deplina înflorire. Vârsta noastră democratică este un jalnic interludiu. Rasa viitorului, negroido-eurasiatică

1. Adepți ai lui Charles Maurras (1868-1952), ziarist, eseist, poet și om politic francez. Teoretician al naționalismului integral, a fost unul dintre principalii animatori ai ziarului *L'Action française*, căreia, între altele, i-a delimitat liniile anti-semite, antiprotestante, antimasonice și xenofobe.

2. Conte Richard von Coudenhove-Kalergi (1894-1972), om politic, istoric și filosof, austriac după tată și japonez după mamă. Este unul dintre primii promotori ai proiectului unei Europe unite.

cu înfățișare asemănătoare celei a Egiptului antic, va înlocui diversitatea popoarelor prin diversitatea personalităților“.

Ideea – îndoielnică, asemenea tuturor ideilor prea raționale – mă îndeamnă să mi-i închipui pe „husari“ într-o dispută aprigă. Amestecul dintre albi și negroizi nu putea decât să-i dezguste. În schimb, înlocuirea democrației printr-o „nouă nobilime“ probabil că nu le plăcea prea tare...

Ziua se stinge, vântul mătură încăperea cu o adiere înghețată și pare să ia cu el aceste texte pe care le șterg unul după altul.

Un folder conține pomelnice ale martirilor pe care *Le Monde* le publica după fiecare atentat. Presupun că redacția se gândise la o inițiativă unică: masacrul de la Bataclan, și fotografiile victimelor, așezate deasupra unor scurte texte biografice. Însă atentatele au continuat, a trebuit făcută o altă serie de ferpare...

Textul compus de „husari“ rezumă aceste notițe, conturând un portret generic al victimei tipice:

„El (ea) e deschis(ă) culturilor străine și diversității, locuiește în Lille fiind de baștină din Congo, are un zâmbet jovial spânzurat pe buze, adoră *Dirty Dancing*, fotbalul și heavy-metal-ul, e o persoană combativă mereu optimistă, se pricepe la orice, face voluntariat, trăiește în ritm de sărbătoare, arborează o insignă cu «Je suis Charlie», manifestă o toleranță desăvârșită, merge la Londra să asculte rock alternativ, a avut o copilărie fericită la colegiu

împreună cu colegii din campusuri, gusturi eclectice, sensibil la încălzirea globală, născut în Algeria cu treizeci și unu de ani în urmă, îi plac zonele la modă din oraș, își are cartierul general în Marais, vibrează la muzica trupei Arctic Monkeys, e un tată-cloșcă, creativ, altruist și charismatic, trăiește cu o viteză de 100 de kilometri pe oră, împreună cu tovarașă lui de viață de origine senegaleză, unul e fan Pink Floyd, celălalt înclină spre Neil Young, surfingul e viața lui, practică gimnastica acvatică, militează pentru alăptatul la sân, voiaj de nuntă în Tahiti, master în administrație economică, pasionat de meseria sa de dascăl, studentă la Școala Superioară de Comunicare, marketing online, stăpânește perfect engleza, își face *selfies*, pe care le postează pe Facebook și care sunt distribuite cu multe *like-uri*, sicriul îi e însoțit de piesa «Lake of Fire» a celor de la Nirvana...”

Citind așa ceva, mă simt ca un extraterestru. Uluirea se datorează felului legitim în care este revendicat acest mod de a fi, de a se distra, de a consuma, de a se reproduce. Mi se pare că perplexitatea mea e cea a unui străin, după care dau peste o însemnare a unuia dintre „husari”:

„Viețile acestea radioase mă înspăimântă – încrederea lor senină, transparența lor, absența întrebării «La ce bun?». Să mergi la un concert în vreme ce mii de copii, în Irak sau în Siria, sunt sfârtecați de bombe? Obscenitatea acestei orgii muzicale e făcută să disimuleze războiul,

să ocrotească confortul mental al unor bobos. Știi cât de mult îi detest pe integriștii bărboși, da, știți! Mă întreb totuși dacă nu cumva, în adâncul sufletului lor întunecat, stă de veghe flacăra unei necruțătoare, brutale nevoi de adevăr.

Mai multe extrase din *Le Monde*: intelectualii cheamă la evitarea amalgamului. Apoi, acest articol, „Visul nedesăvârșit” și fotografia unor fețe tinere scăldate în lacrimi. Să fie oare vorba despre niște supraviețuitori care-și bocesc apropiații striviți de un camion, la Nisa? Nu, e altă tragedie națională – un meci pe care Franța l-a pierdut în fața Portugaliei, chiar înainte de atentat...

În ultimul folder, această fotografie: toți „husarii” strânși laolaltă. Ghicesc care e Vivien, pentru că toți ceilalți, în atitudini teatrale, întind brațele spre el – acel tânăr uscățiv a cărui privire tulbure (fiindcă și-a scos ochelarii) pare să caute pe cineva nevăzut. Ironia scâlbâielilor nu poate ascunde aerul de neliniște. Îmi trezesc amintirea unui alt grup de tineri... Da, sigur, imaginea celei dintâi redacții de la *Libération*! Trupuri prost legate, atitudine studiată... Atât doar că echipa de la *Libération* se arăta triumfătoare ideologic – în vreme ce „husarii” își ascund cu greu aerul de învinși.

Un simplu clic șterge tot, computerul e gol – golit de o lume fără înveliș, onirică, redundantă, inepuizabilă și, în ultimă instanță, foarte simplă: viața oamenilor care se nasc, doresc, iubesc, urăsc, râd, plâng, mor. Și, departe de ecran, există un mic cimitir în Flandra

occidentală și mormântul unui tânăr ale cărui degete s-au plimbat, de nenumărate ori, pe această tastatură...

Cărțile sunt stivuite în cutii, vor fi luate mâine de „husari”. Hainele și mobilele, după cum mi-a explicat Gaia, urmează să fie ridicate de cei de la Mișcarea Emmaus.

A rămas craniul acela atârnat de tavan. Oasele încrucișate nu sunt niște humerus, ci niște mulaje din plastic, din cele făcute să fie roase de câini. Mă cațăr pe scaun și dau jos acest caraghios memento mori... Și nu-mi pot stăpâni un frison! Din găvanele ochilor cad două obiecte care ricoșează pe pardoseală.

Ridic ceea ce dovedește un stick USB și apoi, de sub masă, un altul. O ascunzătoare într-un cap de mort, un imbold „gotic”, tipic adolescentin... S-a făcut târziu și mă simt ispitit să arunc cele două stick-uri în sacul de gunoi doldora de afișe. Ce-aș putea afla din ele? Decadența rasei albe, nocivitatea cosmopoliților... Dar dacă ar fi conținut câteva vorbe pentru Gaia? Ultimul mesaj pe care un fiu îl lăsa mamei sale... Mă descotoresc de craniu și iau cele două stick-uri de memorie.